

Naročnina listu: ==
 Celo leto . . . K 10.—
 Pol leta . . . " 5.—
 Četrť leta . . . " 250
 Mesečno . . . " 1.—
Zunaj Avstrije: ==
 Celo leto . . . K 15.—
Pesamezne številke
 s 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velja
 :::: popust. ::::
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravlništvo: Maribor
 Brezovška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Obračun s Srbijo.

Srbi povsod zavrtnjeni. — Naši prekoračili Drino. — Srbske izgube velike. — Glad in kolera v Srbiji. — Mir na severnem bojišču. — Rusi silno izmučeni. — Bitka pred Parizom še ni končana.

Položaj na bojiščih.

Dunaj, 17. septembra.

Na severnem bojišču (avstrijsko-rusko) se opaža veliko nagromadenje ruskih čet v prostoru zahodno od reke Visle, kar se je že povdarjalo tudi v zadnjem uradnem poročilu avstrijskega generalnega štaba. Rusija bi si menda rada poiskala pot v Berlin preko Pruske Šlezije, ker ji je po zadnjih velikih porazih v izhodni Prusiji pot od tam v Berlin zaprta. Z nameravanim prodiranjem proti Berlinu bi Rusija rada zadostila svojim obljubam, ki jih je dala Franciji. Da se rusko prodiranje preko Šlezije prepreči, je do dobra preskrbljeno.

Na nemško-francoskem bojišču bode odločitev po daljši borbi med francoskimi in nemškimi četami skoro padla. Delni uspehi nemške armade se bodo, kakor se pričakuje, razvili v veliko zmago nemškega orožja. Vprašanje je, če bo ta domnevana zmaga prinesla končno odločitev, ker bo težko, na celi črti sovražno armado pobiti, ker se borba vrši večinoma okoli v obkoljevanje pa je sedaj skoro nemogoče, posebno tako ne, ki bi začelo francoski armadi smrten udarec. Levo, kakor tudi desno francosko krilo je utaborjeno sedaj v močno utrjenih postojankah in bo zelo težko prisiliti Francoze, da bi se umaknili iz teh svojih taborišč. Potek bitke bode najbrž odvisen od kakšnega slučajnega večjega uspeha na levem ali desnem krilu, od katerega je tudi pozneje odvisno, ali se posreči obkoljevalni načrt nemške armade, ali ne. Nemci bodo morali svoje prodiranje z vso silo izrabiti, ako hočejo potisniti Francoze pri Parizu nazaj. Pričakuje se, da bo nemška armada to velikansko nalogo tudi izvršila.

Na avstrijsko-srbskem bojišču se iz Srema pregnane srbske čete neprestano zasledujejo. Srbi bežijo na celi črti. Naše čete so odvzele Srbom zopet veliko bojnega plena.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, dne 18. septembra.

Na naših severnih frontah vlada od sobote, dne 12. septembra sem mir. Orožje počiva. Naše hrabre čete se zbirajo, razpostavljajo ter pripravljajo na nove boje. Razporeženje je izborno. Sovražnik je izmučen ter niti najmanj ne pritiska na naše čete. Sploh se zdi, kakor da bi se sovražnik pripravljal na nov vojni načrt.

Naloga ruske armade je bila očitno ta, da s svojo velikansko premočjo v najkrajšem času porazi

našo avstrijsko armado ter jo razprši in stori za vsak resnejši odpor nezmožno, potem pa udari z vso silo proti Berlinu, da odbremeni Francoze v ljutem boju z Nemci.

Že dne 6. avgusta je napovedala Avstrija Rusiji vojsko, danes stojimo 18. septembra, a avstrijska armada je še vedno nepremagana in nezlomljena. Tudi bajna ruska premoč se je zlomila ob sijajnih vojnih lastnostih naše izborne, neprecenljive armade. Med tem pa Francija ne preneha moledovati, da naj Rusija pred vsem Nemčijo zaposli. In to bo morda sedaj Rusija zares storila. Kajti vse kaže, da svojo glavno moč zbira v zadnjih dneh na Rusko-Poljskem za udarec proti Nemčiji. Tudi za ta slučaj bo naše vrhovno vojno poveljstvo storilo vse, kar zahteva čast naše ljube Avstrije in zvestoba do zaveznika.

Naloga avstrijske armade.

Ruski vrhovni poveljnik je v razglasu, ki ga objavljamo med poročili z nemško-ruskega bojišča, opredeljeval grozni poraz njegove armade v izhodni Prusiji. To upravičenje pa ni nič drugega, nego slavospev za avstrijsko armado.

Ruski vrhovni poveljnik utemeljuje poraz svoje armade s tem, da je bila armada nemškega generala pl. Hindenburg mnogo številnejša nego njegova in je mogel postaviti na bojišče le nezadostno število vojaštva, ker je bila glavna ruska armada zaposlena v Galiciji, da zabrani prodiranje avstrijske armade. Sovražnik sam je torej priznal, da se je morala avstrijska armada boriti na severnem bojišču skoro z vso rusko armado. Vključ tej ruski premoči je trajala bitka na severnem bojišču cele tri tedne in je končala častno za avstrijsko armado. In kljub temu ni mogla ruska armada obdržati svojih stališč in naše čete so ujele na tisoče Rusov in zaplenile ogromno število ruskih topov. Vključ velikanski ruski premoči je mogla naša armada nemoteno prekiniti boje in zavzeti nova stališča, kedar in kjer se ji je zdelo primerno.

To niso prazne besede, ampak trezno naštevane dejstev. Slavospev na avstrijsko armado iz ust ruskega vrhovnega poveljnika bo pa na vse veke zapisan z zlatimi črkami v zgodovini avstrijske armade.

Kje stojimo?

Uradno pregledani „Grazer Volksblatt“ poroča dne 17. septembra v svoji jutranji izdaji:

Armada generala Dankla, ki je prodrla že v bližino Lublina, in Auffenbergova armada, katera je

uspešno prodirala v smeri proti Cholmu, sta bili ob enem z ono našo armado, katera je več dni stala v ognju v bojih za Lvov, poklicani nazaj. Obe armadi se sedaj najbrž pripravljata ob novi bojni črti pri Radomu (Danklova in Auffenbergova) ter na zahodni strani Lvova (glavna avstrijska armada) na novo bitko.

Rusi se od Lvova niso daleč naprej pomaknili. V drugi bitki pri Lvovu so namreč Rusi dobili tako silne udarce od avstrijske armade, da si niso upali takoj prodirati dalje proti zahodu. Ruska armada se sedaj drži v glavnem samo bojne črte Lvov—Lublin.

Novo prodiranje naše armade v Galiciji.

Reichenberg (Češko), 14. sept.

Dunajski poročevalec tukajšnjega lista „D. V.“ je bil danes sprejet v vojnem ministrstvu od neke visoke osebe. Ta oseba mu je izjavila, da se je radi novih vojnih načrtov zahtevano razvrščenje in gibanje Auffenbergove in Danklove armade izborno in do pičice po načrtu izvršilo.

Danklova in Auffenbergova armada sta se že združili z glavno avstrijsko armado.

Naše čete so zasedle sedaj nove postojanke, katere je določilo naše vrhovno poveljstvo iz važnih vojaških (strategičnih) oziror.

Generalni štab opisuje drugo bitko pri Lvovu.

Dunaj, 15. septembra.

Iz vojnega poročevalnega stana poročajo sedaj uradno:

Zmaga ob reki Huczvi je ustvarila vojni položaj, ki je nam omogočil, da smo lahko pričeli z napadom proti zelo močnim, v izhodno Galicijo upadlim ruskim četam. V spoznanju potrebe, da se podpira naša armada, ki se je po bojih izhodno od Lvova umaknila, je dobila v bitki pri Komarovu zmagovita armada povelje, naj pusti proti poraženemu sovražniku po kratkem zasledovanju na bojišču samo neke podrejene sile, glavno svojo moč pa naj zbere v prostoru Magoli—Uhnov ter prodira proti Lvovu v pravcu, ki je dosedanj napadalni smeri skoro docela nasproten. To se je izvršilo že dne 4. septembra. — Kakor se zdi, so Rusi nameravali po vходу v galško glavno mesto, katero smo jim prepustili brez boja, napraviti krilni sunek v smeri proti Lublinu, pri tem misleč, da lahko pač omalovažujejo našo armado, ki se je razmestila za pas jezer in ribnikov pri Grodeku. A ta armada je bila pripravljena, poseči v pričakovano bitko naše armade, ki je sedaj prodirala s severa proti Lvovu.

Dne 5. septembra je pravkar imenovana naša armadna skupina že segala preko železniške proge Rava-Ruska—Horyniec. Vzdržujoč še dalje svoje levo krilo v prostoru pri Rava-Ruski, se je dne 6. septembra okrenila, z desnim krilom proti Kurnikom in se je dne 7. septembra zapletla v resne boje z močnimi, proti severu pomaknjenimi sovražnimi četami. Ob zori dne 8. septembra se je pričel na 70 km široki bojni črti Komarno—Rava-Ruska naš splošni napad, ki je bil do dne 11. septembra docela uspešen in se je zlasti na južnem krilu raztezal že blizu do Lvova.

Vkljub temu uspehu je nastala potreba, da odredimo novo zbiranje naše armade, ker je bilo ogroženo naše severno krilo pri Rava-Ruski in ker so že sveže, mnogo močnejše ruske čete prodirale tako proti armadi, boreči se pred Krasnikom, kakor tudi na prostor med to armado in med Lvovskim bojiščem.

V težkih bojih izhodno od Grodek, dne 10. septembra sta bila pri tamkaj napadajoči diviziji vrhovni armadni poveljnik nadvojvoda Friderik in nadvojvoda prestolonaslednik Karol Fran Josip.

V vseh dosežanih bitkah in bojih so naše vrle, sedaj že neprestano tri tedne se boreče čete izvršile čudeže junaštva in znova dokazale svojo čilost in veliko sposobnost. V petdnevni bitki ste imeli obe armadi, naša in ruska, težke izgube. Zlasti pri Rava-Ruski smo krvavo odbili več ruskih nočnih napadov. Ujeli smo zopet v velikih množinah Ruse, med njimi mnogo častnikov. Iz izkazov naše vodilne vojaške oblasti je razvidno, da smo doslej odposlali v notranjost naše države 41.000 Rusov in 8000 Srbov. Končno lahko povdarjamo, da so naše armade lahko doslej na najbolj dejanski način in v junaških bojih uspešno nastopale proti številno močnejšemu, hrabro in trdovratno se borečemu sovražniku.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

Ruski car generalisimus vojske?

Rim, 16. septembra.

„Giornale d'Italia“ poroča iz Petrograda, da namerava ruski car osebno prevzeti vrhovno poveljstvo nad rusko vojsko. Sedaj je vrhovni poveljnik veliki knez Nikolaj Nikolajevič, kateremu so prideleni vojskovodje Rennenkampf, Ivanov, Nikitin in Žilinski.

Odstop ruskega vojnega ministra.

Nemški listi poročajo, da je ruski vojni minister general Suhomlinov podal carju demisijo in sicer zaradi nesporazumljenj z najvišjim vojnim zapovednikom, velikim knezom Nikolajem Nikolajevičem. Suhomlinov je baje kritiziral poraz Rusov pri Tannenbergu in vodstvo generalisima in se v petrogradskem oficirskem kazinu izrazil, da se generalisimus ogiblje odporu nemške države.

Za sveto vojno na Ruskem.

Iz Petrograda poročajo čez Stockholm: Sv. sinod proklamira sveto vojno proti Nemčiji in Avstro-Ogrski. Popje so dobili ukaz, da v tem smislu upli vajo na grško-ortodoksno prebivalstvo, zlasti pa na kmete.

Čudno obnašanje ruskega poslanika v Sofiji.

Iz Sofije se poroča, da se ruski poslanik Slawinsky vede naravnost nezaslišano. Pri njem se že zbirajo najrazupitejše osebe iz cele Bolgarije, četaši in zastopniki najgrših lističev, v katerih Slawinsky vladi naznanja svoje ukrepe in jo celo na najnesramnejši način napada. Da, grozi celo s preluccijo, pobojem in umorom. Na ulici Slawinsky nikoli ni brez pasjega biča, ki ga jemlje s seboj celo v ministrstvu in o katerem njegovi lističi vedno pišejo, da je namenjen kralju in vladi. Ogorčenje nad takim obnašanjem ruskega državnika je splošno in bo mogoče utegnil gospod Slawinsky svoj pasji bič še — sam okusiti!

Radko Dimitrijevič

izbačen iz ruskega častniškega zbora.

Dadko Dimitrijevič, prejšnji bolgarski poslanik, ki je proti volji svoje vlade vstopil kot general v rusko službo, je bil v častniški kazni v Sevastopolju po nekem višjem ruskem častniku označen kot vsiljivec, na kar je potegnil orožje, a so ga še pravočasno ostali častniki razorožili. Dimitrijevič je bil zato iz Sevastopolja odpoklican in govori se, da je bil iz ruskega častniškega zbora izbačen. Prijatelji Dimitrijeva so pa razširili vest, da je bil Dimitrijevič v boju z avstrijskimi četami „ranjen“.

Radko Dimitrijevič — spokornik.

Bivši bolgarski general Radko Dimitrijevič, zmagovalce pri Lozengradu, ki je bil ob izbruhu vojske

bolgarski poslanik v Petrogradu, pa je odložil to-le službo ter vstopil v rusko armado, je zdaj zapustil rusko vojaško službo ter poslal spokojno pismo bolgarskemu vojnemu ministru, naj ga sprejme zopet v bolgarsko službo ter mu zaupa kako mesto v bolgarski armadi.

Kolera v Rusiji.

Dunaj, 15. septembra.

Zunanje ministrstvo objavlja, da so na Podolskem dognali že do dne 2. avgusta 303 obolenja, in 115 smrtnih slučajev vsled kolere. Zdaj oboli le tam vsak teden okoli 400 oseb na kolero. Tudi v okraju Vinica se kolera vedno hujše širi. Kolera razsaja že tudi v okrajih Litinsk in Jambol.

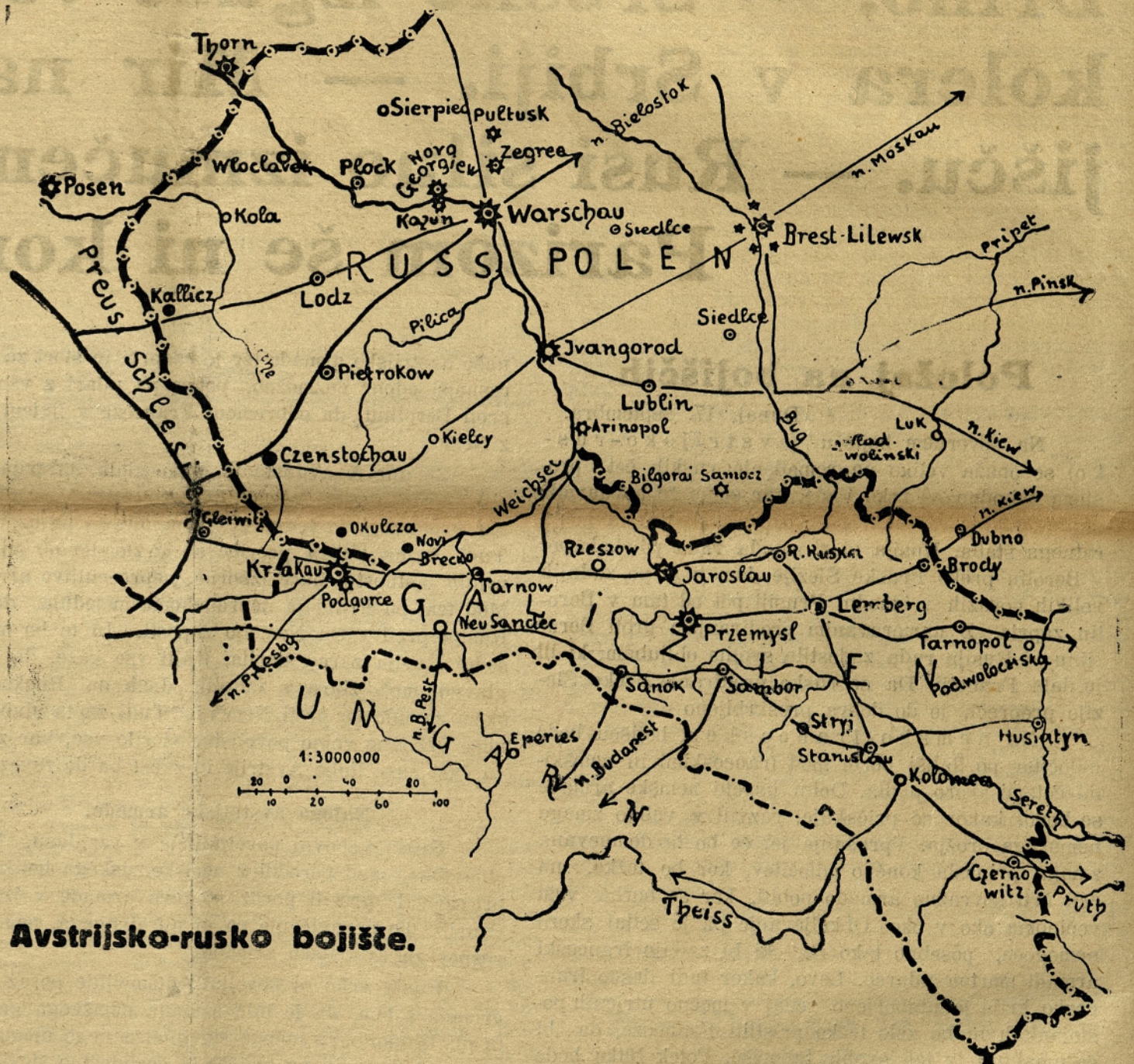
Kaj se najde v ruskih strelskih okopih.

Iz Solnograda se poroča: Neki na ruskem bojišču ranjeni častnik 59. pešpolka podaja zanimivo sliko o ruskih strelskih okopih. Ujeti ruski vojaki so pravili, da se jim je reklo da bodo morali ostati še bržčas več mesecev v strelskih okopih, nakar so se v okopih uredili čisto po domače. Za nekega ruskega častnika je bila n. pr. pripravljena v okopih udobna postelja in še celo umivalna mizica. V okopih so se našli različni toaletni predmeti, kot: pomade, steklenice s parfomom itd. Več teh predmetov iz ru-

skih strelskih okopov so vzeli naši ranjeni vojaki seboj v domovino.

Hrvati -- junaki.

Nek častnik, kateri je bil v bitki pri Komarovem dne 8. septembra ranjen na glavi, pripoveduje, kako grozno je bil njegov polk več ur izpostavljen ruskim šrapnelom. Kljub temu pa so naše čete tako dolgo vstrajale v svojih postojankah, dokler jim ni prišel na pomoč 4. armadni kor. Ko je posegel v boj še tudi 13. kor, so naše čete takoj zopet začele prodirati proti ruskim postojankam. Naši junaški Hrvati niso čakali, da bi se sovražnik umaknil še-le po našem streljanju, ampak so kar naskočili utrjeno rusko bojno črto ter so z plapolajočimi zastavami med trobenjanjem prodirali proti sovražniku. Naša artilerija je naskok naših čet dobro podpirala in z vso silo obstreljevala sovražnika. Po morilnem bajonetnem jurišu so bili Rusi vrženi iz svojih postojank. Naši so pri tem ujeli veliko število Rusov. Poleg tega so imeli Rusi izredno veliko mrtvih in ranjenih. V ruskih okopih so ležali Rusi drug na drugem. Nato je sovražnik dobil zopet ojačenja ter je napadel z vso silo naše bojne vrste. A kljub veliki sovražni premoči so naši hrvaški junaki končno pognali Ruse popolnoma v beg. Zmago je odločila hrvaška železna vstrajnost.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, 18. septembra.

Po krvavih bitkah pri Šabacu in pri Valjevem se dolgo časa ni nič slišalo o Srbih, kateri so bili prej izmed vseh vojskujočih se držav in državice najbolj glasni. Dim iz naših pušk in topov jim je zaprl sapo. Toda ko se je začetkom septembra Rusija v Galiciji v drugič pripravljala, da stre moč avstrijske armade in si napravi skozi Šlezijo prsto pot do Berolina, tedaj je tudi Srbija dobila od svojega ruskega jeroba povelje, da nas vznemirja. In poslala je nad nas diko svoje armade, timoško divizijo. Mi smo jo po vojaško sprejeli in si jo — shranili ter obdržali za-se. Toda ruski strie je silil nadalje, naj se nas ne pusti pri miru. In Srb je pošiljal četo za četo čez Savo in Donavo, a mi smo ravno tako točno četo za četo ujeli. Med tem pa smo na podlagi novega operacijskega načrta, ki je sedaj določen za vojskovanje s Srbijo, prekoračili Drino in bomo kmalu slišali o novih vojnih dogodljajih na južnem bojišču.

Med našimi četami vlada veliko navdušenje, da jim je zopet dana priložnost, pokazati svoje junaštvo in hrabrost. Po zadnjih dogodkih je vojaštvo v glav nem taboru prirejalo generalu Franku velike ovacije.

Vpad Srbov v Srem in Banat.

3000 Srbov mrtvih, več tisoč ujetih.

Srbi zelo hlepijo po avstrijski zemlji. Na vsak način bi srbski vojskovodje, ki imajo sedaj v Srbiji skoro vso moč v rokah, radi svojo armado vsaj za nekaj časa ojunačili s tem, da bi pokazali izmučenim srbskim četam naše avstrijske pokrajine. Tako so srbske čete večkrat zaporedoma udrle v Slavonijo (v Srem in Banat). Svoje pohode na avstrijska tla pa so Srbi vsakokrat tirago plačali. Naša avstrijska armada je srbske čete korenito ozdravila poželjivih pogledov na lepo avstrijsko zemljo. Posebno bridko je plačala svojo poželjivost slovita srbska timoška divizija, o katere uničenju smo že obširno poročali. — Novejša poročila o srbskem upadu v Srem in Banat se glasi:

Osijek, 17. septembra.

Od dobro poučene strani se poroča: Srbi so na zahodno-severnem kotu Srbije prekoračili avstrijsko mejo in sicer skoro ob enem pri Obrenovacu, Progorju, Pravu, Novem selu, Kupinovem, Orešacu, Grabovacu. Savo so prebrodili večinoma po noči. Bi-

lo je to kakih 15.000 mož, med temi tudi večje število komitašev. Pozneje so Srbi prekoračili Savo tudi že pri Ostružnici.

Avstrijske poizvedovalne čete so takoj doznale, kje nameravajo Srbi udariti čez Savo na avstrijska tla. Da bi dobili Srbe v past, kakor pri Mitrovici ti-moško divizijo, se je pustilo Srbe v določenem prostoru mirno ukorakati na levi (slavonski) breg Save. Srbi so napravili na dveh krajih mostove čez Savo za prehod vojaštva. Nekatere čete pa so prišle čez reko v brodovih in čolnih, kar je sedaj tem lažje, ker je voda močno upadla. Srbi so spravili čez Savo tudi lažje topove in strojne puške. Da so Srbi to pot zopet popolnoma upali na zmago nad Avstrijci, pričča dejstvo, da so vzeli seboj tudi polnoštevno godbo enega srbskega polka. Srbi so se na avstrijski strani nemoteno nagromadili ter so korakali v dveh oddelkih v smeri proti mestecu India. (India leži severoizhodno od Mitrovice.)

Ko so naše čete dobile ojačenja iz Petrovaradina, se je upadlo srbsko armado obkolilo. Ko je naša artilerija sovražnika močno obstreljevala, se je posrečilo našim četam, da so Srbom odrezali črto, po kateri bi se bili umikali. Vsi srbski poizkusi prodreti našo sklenjeno črto, so bili brezuspešni. Število padlih na srbski strani znaša najmanj tri tisoč mož. Naše čete so ujele več tisoč Srbov.

Ravno tako so bile uničene tudi one srbske čete, ki so pri Velikem selu blizu Pančove upadle na avstrijsko ozemlje.

Naši uspehi in težave na srbskem bojišču.

Ranjen častnik pripoveduje: Javnost še ne ve prav presojati položaja na srbskem bojišču. (Tu ne gre za velike, moderne bitke, marveč za silno težavno vojno. Sovražnika nikjer ne dobiš pred top in puško v veliki armadi, kjer bi mu lahko takoj zadal odločilni smrtni udarec; Srbi so namreč razpršili že svoje brambne sile na majhne drobce, ki jih je treba posamezno iskati in trebiti na težavnem ozemlju. In vrhu tega je tu vsak človek — moški ali ženska, otrok ali starec — sovražnik, ki preži na te z bombami in puško izza vsakega vogla, izza vsakega grma. Tu je torej potrebno težavno, podrobno delo — velikih bitk ne more biti, ker jih sovražniki noče in se jih izogiba povsod. Kljub vsem tem težavam je do sedaj naše delo na Srbskem vseskozi uspešno in vstrajno napreduje.

Lakota in kuga v Srbiji.

Budimpešta, dne 17. septembra.

List „Pester Lloyd“ poroča: Iz Sofije prihaja poročilo, da je sedanji položaj v Srbiji naravnost brezupen. Dosedaj so Srbi že sami priznali, da imajo v vojski z Avstrijo 25.000 mrtvih in ranjenih. A v deželo je prišel še drug strašen sovražnik: lakota. Zaloge živeža v Nišu zadostujejo komaj, da se preživi prebivalstvo in vojaštvo v niškem okraju. Ostala armada ne dobi iz Niša skoro nobene podpore na živežu.

Srbska vlada je stopila v zvezo z nekaterimi grškimi prekupei živili v Bolgariji, da bi le-ti pošiljali živila v Srbijo. Bolgarija pa je kljub posredovanju Rusije prepovedala izvoz živil iz Bolgarije ter se pri tej prepovedi sklicuje na svojo nevtraliteto, katero hoče varovati. Splošna beda v Srbiji se še s tem silno poveča, ker so vsi večji kraji prenapolnjeni z ranjenimi. Končno so se nastopile razne kužne bolezni (glej odstavek „kolera v Srbiji“!), katere bodo nesrečno deželo popolnoma uničile.

List „Veljaka Srbija“ popisuje skrajno obupen položaj beguncev, ki prihajajo iz Beograda in Sabaca ter ob tej priliki ostro napada srbsko vlado. Cene stanarin v krajih, kamor beži prebivalstvo z avstrijske meje, grozno naraščajo. Za malo stanovanje v Nišu, katero je stalo poprej 20—30 dinarjev, se mora plačati sedaj 200—250 dinarjev stanarine.

Kolera v Srbiji.

Solun, dne 15. septembra.

V glavnem taborišču srbske armade, v mesu Niš, kjer se nahaja tudi prestolnica Srbije, od kar je zbežala vlada iz Beograda, je izbruhnila kolera. Od zdravnikov se je dognalo že več slučajev te nevarne kuge. — V Bitolju so Srbi pritegnili v vojsko tudi 45-letne može.

Poveljnika srbskih čet ob naši meji.

Budimpešta, dne 14. septembra.

„Az Est“ prinaša z uradnim dovoljenjem brzogajko, da sta srbske čete, ki so prekoračile Savo, vodila srbski prestolonaslednik Aleksander in vojvoda Putnik.

Nemško-rusko bojišče

Berolin, 10. septembra.

Nemški vojni stan poroča z dne 15. septembra zvečer: Boj, ki se je vršil že dva dni na nemškem desnem krilu zahodne armade, se je razširil danes tudi proti izhodu, na sosedne armade do Verduna. Na nekaterih mestih razsežnega bojišča je zaznamovati delne uspehe nemških čet, v ostalem bitka še stoji.

Na izhodnjem bojišču se zbira armada Hindenburga po končanem zasledovanju.

V Gornji Šleziji razširjene vesti o grozeči nevarnosti niso osnovane.

Nemški uspehi proti Rusom.

General Hindenburg, ki je v kratkem času izpodil iz Izhodne Prusije vse Ruse in se sedaj nahaja že na ruskih tleh, kjer je zasedel prvo rusko pokrajino Suwalki ter jo postavil pod nemško upravo, je o svojih uspehih v Izhodni Prusiji dal tole vojaško poročilo:

Vilnska armada, II., III., IV. in XX. armadni zbori, III. in IV. rezervna divizija in pet kavalerijskih divizij je bilo v bitki ob mazurskih jezerih in v nadaljnjem zasledovanju popolnoma poraženih. Grodenska rezervna armada, XXII. armadni zbor, ostanki VI. armadnega zbora in deli III. sibirskega armadnega zbora so v posebni bitki pri Lycku zelo trpeli. Sovražnik ima velike izgube mrtvih in ranjenih. Število ujetnikov je vedno večje, vojni plen izreden. Bojna črta armade je dolga nad 100 km, naše čete so napravile velikanske marše, deloma 150 km v štirih dneh. O bojih, ki so se odigrali na celi tej črti, še ne morem v polnem obsegu poročati. Nekateri naši oddelki so bili v hudih bojih, vključno temu so naše izgube majhne. Nemška armada je bila na celi črti zmagovita proti trdovratno se borečemu sovražniku, ki je moral končno bežati. Armada je ponosna na to, da se je v njenih vrstah boril in krvavel cesarski princ.

Rusi priznavajo svoje neuspehe v Izhodni Prusiji.

Petrograd, dne 14. septembra.

Petrogradski brzojavni časnikarski urad poroča: Razglas ruskega generalisima pravi:

V očigled dejstvu, da smo morali obračati posebno pozornost na gališko bojišče, nismo mogli zbrati v Izhodni Prusiji dovolj močne armade, da bi nadaljevali s srečno zapričetim prodiranjem. Zato je armada generala Rennenkampfa začetkom meseca septembra na progi Gerdauen-Labiau prenehala s prodiranjem. Dne 7. septembra so pričele nemške čete splošno prodiranje proti tej armadi in naši meji. Na mazurskem jezerskem ozemlju je bilo jako težko, preceniti natančno silo tamkaj zbranih nemških čet. Šele dne 10. septembra je general Rennenkampf razkril, da Nemci obkoljujejo njegovo levo krilo in je odredil zato umikanje. Naslednjega dne smo pričeli, da ustavimo sovražno prodiranje, na gotovih točkah vojno gibanje, tekoma katerega se je izkazalo, da so nemške čete v veliki premoči. Na tej črti se boji nadaljujejo.

General Hindenburg — rešitelj izhodne Prusije.

List „Berliner Tagblatt“ piše: Velika vojska je prinesla že koj v začetku veliko presenečenje. Toda največje presenečenje je, da je dobila nemška armada poveljnika, na katerega ni nikdo več mislil in računat. Za poveljnika izhodne pruske armade je bil namreč imenovan pl. Hindenburg, ki je že leta 1911 stopil v zasluženi pokoj. Toda v krogih nemških častnikov, ki so kdaj služili pod upokojenim generalom pl. Hindenburg, je zavladalo veliko veselje nad tem imenovanjem pl. Hindenburga. Slavili so nemškega cesarja, da je s svojim bistrim očesom spoznal v osebi pl. Hindenburga moža, ki je naj pravem mestu. Pl. Hindenburg je služboval dolgo vrsto let kot poveljujoči general v Magdeburgu. V tem času je pl. Hindenburg izobrazil in izpopolnil svoj magdeburški armadni zbor tako izvrstno, da se ga še sedaj prištevajo k najboljšim nemškim armadnim zborem. Ko je stopil pl. Hindenburg v pokoj, ni bil imenovan za generalnega polkovnika, kakor je to običajno, in se je zdelo, da je s tem zaključeno njegovo vojaško življenje. V pokoji je živel sam za se, ni silil v javnost, vsled česar se ni mnogo slišalo o njem, dokler ga ni imenoval cesar za vrhovnega poveljnika izhodne pruske armade. Sedaj se ga pa slavi kot rešitelja izhodne Prusije.

Nemški zrakoplov nad Varšavo.

Krakovski list „Naprzód“ poroča, da v Varšavi računajo na polet nemških zrakoplovov čez mesto. Krakovski listi pišejo, da so jih že videli pri Petri-

kau, ki je komaj 125 km oddaljen od Varšave. Varšavska policijska oblast že sedaj pomirjuje prebivalstvo, ki postaja vsled teh poročil vsak dan bolj vznemirjeno, z raznimi uradnimi naznanili. Vrhu tega še mamijo prebivalstvo z raznimi napačnimi in izmišljenimi poročili o ruskih zmagah na gališkem bojišču. — Vključno temu, da zapušča prebivalstvo trumoma Varšavo, vlada že sedaj pomanjkanje v mestu.

Nemško-francosko bojišče

Maribor, 18. septembra.

Velikanska borba med Parizom in Verdunom še ni končana. Prebivalstvo Nemčije mora sedaj potrpežljivo čakati na izid bojev. Do sedaj je sledil udarec za udarcem in zmaga za zmago. Resni možje so že koj v začetku vojske pravili, da vojska s Francijo ni noben sprehod, ampak huda borba. Vsled neprestano došli poročil o zmagah nemških armad so pa to v Nemčiji pozabili. Francija se bori za življenje in smrt in se bo branila do zadnje kapljice krvi, dokler ne bo premagana zapustila bojišče. In Nemčija izvršuje ravno sedaj najtežjo nalogo, vsled česar je treba potrpljenja. Parižanom in njihovim prijateljem v Rimu se prepušča veselje, ker se je moralo dešno nemško krilo umakniti francoski premoči. Odločitev v tej velikanski borbi bo padla kje drugod. O zmagi nemških armad ni dvoma. Tudi afrikanke in indijske čete, če pravi, jih postavijo pred Pariz — 200.000 mož, ne bodo na tem prav nič več izpremenile.

Z nemških bojišč.

Spremembe v vodstvu nemških armad.

Berolin, 17. septembra.

(Uradno.) V vrhovnem poveljstvu nemških armad so se vršile sledeče spremembe: Na mesto obolelega generalnega polkovnika pl. Hausen je bil imenovan general konjenice pl. Einem, nanjegovo mesto pa general pehote pl. Claer. Na mesto generala pehote pl. Schubert, ki je bil do sedaj poveljnik 14. rezervnega zbora, je bil imenovan general pl. Stein in na mesto ranjenega generala pehote grofa Kirchbacha je bil pa imenovan general pehote pl. Eben.

General pl. Hausen je bil poveljnik tretje severno-nemške armade. Bil je zmagovalec pri Charle-roi in pri St. Quentinu.

Poldrugi milijon vojakov v bitki.

Kakor poročajo berolinski listi, je pričela velika bitka pri Parizu dne 6. septembra. Bojna črta je dolga nad 250 km, na obeh straneh se bori skoro poldrugi milijon vojakov. Armada generala Klucka, ki tvori desno krilo nemške fronte, se je umaknila proti rekam Aisne in Oise, ker so jo francosko-angleške čete grozile objeti. Za prehod čez reko Marne so se vršili silno krvavi boji, silna francoska artilerija je končno odločila. Armada generala Bülowa pa stoji severno od Vitryja ter se je tamkaj dobro utrdila. Francozi napadajo z vso silo, toda do sedaj še brez uspeha. Armada generala Hausena stoji med Reimsom in Argonne, Zdi se, da napenja Francozi vse sile, da porazijo nemško desno krilo, ker upajo, da bo potem tudi daleč proti jugu stoječi nemški centrum prisiljen, se iz strateških ozirov umakniti — proti severovzhodu. Izgube so na obeh straneh velikanske. Po mnenju nemških vojaških krogov, smatra ti je francoski načrt že sedaj za brezuspešen. Desno nemško krilo je svoje umikanje ustavilo ter se v ugodni poziciji uspešno brani proti vsem nadaljnjim napadom francoske premoči. Bitka pri Parizu je nedvomno v marsikaterem oziru odločilnega pomena. S tem večjo nestrpnostjo se pričakuje njenega rezultata tako v Nemčiji, kakor tudi v deželah zveste ji zaveznice Avstrije.

Odločilna bitka pred Parizom.

Dunaj, dne 15. septembra.

Dunajski poluradni list „Wiener Allg. Zeitung“ piše: Izjava nemškega generalnega štaba, da je položaj pred Parizom ugoden za Nemce, pove veliko premalo. Nemške čete se nahajajo v izvrstnih postojankah in so zaporedoma zmagonosno odbile francoske napade. Če so pa bile na nekaterih mestih vsled francoske velikanske premoči porinjene nazaj, so imele zopet na drugih mestih veliko uspehov. Zahteve in nameni nemškega generalnega štaba so v bistvu izpolnjeni.

Velika odločilna bitka se nagiba v prilog Nemcem. Število dosedaj zaplenjenih francoskih topov znaša 150, število ujetnikov se pa še ni moglo določiti. Uradna poročila iz Pariza o francoskih uspehih niso nič drugega nego le delni uspehi.

Bitka pred Parizom.

Berolin, dne 14. septembra.

Uradno se poroča: Na zahodnem (pred Parizom) bojišču so dovedle operacije (podvzeta), o katerih se podrobnosti še ne morejo objaviti, do bitke, ki stoji z a N e m c e u g o d n o. Vse, po sovražniku z vsemi mogočimi sredstvi razširjene, za nas neugodne vesti, so neresnične.

Odločilna bitka pred Parizom traja dalje.

Iz glavn. nemšk. vojn. stana, 12. sept.

Vojni poročevalec lista „Leipziger Neuesten Nachrichten“ piše:

Ko je 5. septembra prekorajčila naša armada gorovje pred Parizom, so napravili Francozi iz Pariza močen izpad v črti Crepyen—Meaux s pomočjo močne artilerije. Iz Pariza so vzeli seboj tudi veliko število težkih topov. Nemška armada je pa ta izpad Francozov odbila. Nemške čete so pritiskale na Francoze, ki so bežali nazaj proti Parizu. Nato so pritegnili Francozi velikanska ojačenja in so napravili 6. septembra zopet nov izpad in sicer v smeri Meaux—Montmirail. Velikanska premoč francoskih čet je prisilila desno nemško krilo, da se je moralo nekoliko umakniti. Temu navalu francoskih čet so se nemške čete postavile tako uspešno v bran, da se niso samo umaknile v popolnem redu, ampak so tudi uspešno odbile ta silni naval. Pri tem navalu je nemška armada zaplenila 50 francoskih topov in ujela 4000 Francozov. Plen drugih nemških armad pa še ni do sedaj znan.

Na celi črti se vrše že celih osem dni neprestani boji.

Francozi zapustili Vogeze.

Iz Curiha se poroča, da so se vršili v zadnjih dneh v Gornji Alzaciji novi hudi boji med nemškimi in francoskimi četami. Nemci so zavzeli tri doline v južnih Vogezech in porinili Francoze iz Nemčije nazaj čez mejo.

Poraz Francozov v Alzaciji.

Dunaj, 16. septembra.

Iz Curiha se poroča, da so bili Francozi v Alzaciji od nemških čet popolnoma poraženi in poginili v divji beg. Boja so se udeležili trije francoski armadni zbori in ena divizija. Francoska armada je bila za 25.000 mož številnejša, nego nemška. Do sedaj so ujeli Nemci 3000 Francozov in zaplenili veliko vojnega gradiva.

Strah v Parizu pred obleganjem.

Rimski list „Secolo“ piše: Vodje delavskih organizacij v Parizu so izročili mestnemu upravitelju, generalu Gallieni, prošnjo, da proglasi Pariz kot odprto mesto. Gallieni jim je pa rekel, da naj naslovijo to prošnjo na vladu v Bordo. Zajedno jih je svaril pred morebitnimi izgredi, če bi vlada ne ugodila njihovi želji. Prebivalstvo je odposlance, ko so se vračali od Gallienia, burno pozdravljalo.

Francoski zakladi zlata v Londonu.

Berolin, 16. septembra.

Preko Londona se poroča: Glavna francoska banka je zaklade zlata spravila iz mesta Bordo v London, kjer so se shranili v angleško nacionalno banko. Tudi vse večje zlato zasebno premoženje se je spravilo iz Francije v London.

Obtožba proti generalu Joffre.

V francoskem vojaškem strokovnem listu „Guerre Mondiale“ je označena cela vrsta težkih obtožb proti vrhovnemu poveljniku francoskih armad, generalu Joffre. V teh izjavanjih, ki so vzbudila splošno pozornost, se nahajajo med drugim tudi ta vprašanja: Zakaj so postavile zaveznice Rusije, katerim je najmanj 26 armadnih zborov na razpolago, na bojišče manj vojaštva, nego Nemčija, kateri je samo 25 armadnih zborov na razpolago in še od teh rabi najmanj tri na ruski meji?

Zakaj so izkrcali Angleži samo 40.000 mož za boje pri St. Quentinu in Charleroiu, kjer bi morala pasti odločitev v tej vojski?

Zakaj so postavili Francozi, ki so navezani sami na se in ki bi prav lahko spravili skupaj čez en milijon vojakov, v prvo vojno črto le samo 400.000 mož?

Zakaj je poslala Francija tri razrede rezervnikov zopet domov pod pretvezo, da ima že preveč vojakov? Iz tega se je svoj čas enostavno sklepalo, da manjka v vojaških skladiščih pušk in uniform; toda očitvidci so potrdili, da je v skladiščih vsega dovolj. Kaj je tedaj bil vzrok temu popolnoma krivemu in usodepolnemu postopanju?

Zakaj ni pokazala Francija koj spočetka svoje velikanske premoči, s katero razpolaga njeno zrakoplovstvo?

Zakaj niso naznanili francoski zrakoplovci nagromadenja nemških čet v Belgiji, francoski vojni upravi?

Zakaj so ravno nemški zrakoplovci vznemirjali glavni mesti Bruselj in Pariz in zakaj niso francoski zrakoplovci oddali svoje vizitnice (bombe) v Kolinu, Frankpbrodu in naposled v Berlinu?

Francoski vrhovni poveljnik v smrtni nevarnosti.

Iz Rima se poroča, da je bil francoski vrhovni armadni poveljnik, general Joffre, v smrtni nevarnosti, ker je v bližini njegovega avtomobila padla granata in se razpočila.

Polkovnik pl. Reuter padel.

Kolin, dne 14. septembra. (Kor. ur.) „Kölnische Volkszeitung“ poroča, da je iz zabernske afere sem znani polkovnik pl. Reuter padel v Franciji na čelu grenadirskega polka, kateremu je poveljeval.

Katolik — v francoskem kabinetu.

Iz Pariza prihaja vest, ki bo povsod vzbudila največjo pozornost. Sedanji prostozidarski, socialistični kabinet hoče privzeti v svojo sredino tudi voditelja katoliških Francozov, grofa de Muna. Ako se ta vest obistini, potem je to najjasnejši dokaz, da čuti kabinet pod svojimi nogami vroča, goreča tla.

Grof de Mun, ki je že 74 let star, je najuglednejši voditelj francoskih katolikov. Bil je prej kirasirski častnik ter leta 1870 od Nemcev ujet. Pozneje je moral vsled svojega delovanja v katoliških delavskih organizacijah kvitirati. L. 1876 je bil prvič izvoljen v poslansko zbornico.

Francozom se odpirajo oči.

Iz Pariza se javlja: Prebivalstvo Pariza, obojito pa ono iz Južne Francije, izve polagoma resnico o pravem položaju Francije. V Parizu je razširjen letak z napisom: „Nous sommes trahis!“ (Mi smo izdani.) S studom pišejo nekateri listi o letaku, ki se glasi zelo patriotično in ki govori Francozom na srce, da naj vendar že enkrat uvidijo, da so postali sužnji sebične Anglije in ruskega carja. Neimenovani pisec letaka navaja med drugimi primeri tudi celo vrsto dobro znanih dejstev, kot n. pr. francoski poraz v agadirski zadevi, angleška sebičnost v maloazijski politiki itd. Letak konča z gorečo željo, da se Francija še pravočasno pred svojim popolnim porazom pobota z Nemčijo.

Edino francosko upanje.

Dunajska „Die Zeit“ javlja iz Ženeve: List, ki ga izdaje bivši ministrski predsednik Clemenceau in čegar izhajanje je bilo za teden ustavljeno, je zopet jel izhajati v Bordeauxu. Prvi uvodni članek vsebuje skesano priznanje. Clemenceau piše v tem članku: Mi Francozi smo mnogo govorili, pa malo delali in se zanašali na slaven naš elan. Vendar pa še ni vse izgubljeno. Francija v svojem furorju in Anglija bosta zadržali nemški naval. Ne pretiravajmo svoje radosti o malih uspehih. Ni še konec naših bridkih izkušenj, toda zavezniki bodo sklepali mir samo skupno in sporazumno. To je naše prav edino upanje na zmago!

Pol milijona angleških vojakov za Francijo.

Iz Rotterdama se poroča, da je angleška zbornica dovolila angleški vladi potrebnih denarnih pripomočkov za pol milijona novih čet za francosko bojišče. Angleški ministrski predsednik Asquith je izvajal v zbornici, da je imela Anglija v začetku vojske 400.000 mož pod orožjem. Dne 6. avgusta je pa dovolila angleška zbornica pol milijona vojakov v svrhu ojačenja angleške armade. Takrat je najela Anglija 439.000 mož. In sedaj bo mogla Anglija postaviti na bojišče več kakor 1.300.000 mož, vrhu tega so ji še pa na razpolago razne čete iz angleških naselbin.

Indijske čete za Evropo.

London, 17. septembra.

(Uradno.) Obe angleški zbornici sta sklenili, da se indijsko vlado pooblašča, da nosi vse stroške za oskrbo in oboroževanje indijske armade, ki je namenjena za evropsko bojišče.

Boj za Antwerpen.

Kakor poročajo iz Antwerpna, nameravajo Belgijci preplaviti južno od Antwerpna ležečo deželo v izmeri 40 štirjaških milj. Voda bi stala po nekod več čevljev globoko, drugod bi bila zopet zelo plitva. S tem hočejo Belgijci prepričati, da bi se mogli Nemci približati mestu.

Izpad Belgijcev iz Antwerpna.

Berolin, dne 14. septembra.

Uradno se poroča: Tri belgijske divizije so večraj vdrle iz Antwerpna, a nemške čete so jih vrgle nazaj.

Glad v Antwerpnu.

Berolin, dne 15. septembra.

V obleganem Antwerpnu je nastal glad. Vojaštvo je prepričano, da je vsak upor zastoj. Kralja ni bilo že 8 dni videti, bržkone je ubežal.

Vojaške priprave v Antwerpnu.

Antwerpen, 15. septembra.

Poveljnik trdnjave v Antwerpnu, general Du-suur, je bil odstavljen, njegovo mesto je prevzel general Deguise. Za poveljnika posadke v Antwerpnu je imenovan general Jungblut, bivši pobočnik belgijskega kralja Leopolda. Obrambne priprave mrzlično nadaljujejo.

Belgiji ponudeno premirje?

„Göteborgs Aftenblad“ je dobil iz Haaga brzojavno vest. Ki pravi: Poslanik Zedinjenih držav je predlagal v imenu nemške vlade Belgiji za ostali čas vojne premirje pod pogojem, da se južno od Antwerpna potegne črta, ki je ne smejo prekoračiti niti nemške niti belgijske čete in da ostane severni del Belgije pod belgijsko, južni del pa pod nemško upravo. Poslanik je belgijski vladi nujno svetoval, da naj sprejme te pogoje. Vest sicer še ni od nobene strani potrjena.

Premoženje kralja Belgijcev.

V milanskih bančnih krogih govore, da je kralj Belgijcev spravil svoje privatno premoženje in premoženje vladarske hiše v London. Vloge belgijske narodne banke so prepeljali na „Bank of England“ v Londonu.

Na morju.

Kje je sovražnik?

London, dne 15. septembra.

Angleška admiraliteta razglasa uradno: Mno-goštevilne skupine ladij so v četrtek (10. sept.) in petek križarile po celnem Severnem morju notri do Helgolandskega zaliva in iskale sovražnika. Toda nemška mornarica je še vedno skrita v pristanišču in ni niti poskusila, da bi motila naše križarjenje. Niti ene nemške ladje katerekoli vrste nismo zapazili.

Potop nemške križarke „Hela“.

Berolin, dne 14. septembra.

(Uradno.) Dne 13. septembra je potopil neki angleški podmorski čoln malo nemško križarko „Hela“. Rešila se je skoraj vsa posadka.

Napad na Kiaučou.

Berolin, 16. septembra.

Po poročilih ameriških listov še ni nobenih zanesljivih poročil o izkrcanju japonskih čet v nemški izhodno-azijski naselbini Kiaučou. Bržčas bosta dva angleška in francoska polka podpirala Japonce pri napadu na Kiaučou. Angleške čete so že dobile tozadevno povelje.

Japonske zgube na morju.

Tokio, 15. septembra.

Pri blokadi Tsingtauja je presenetil japonsko torpedno flotilo tajfun (veliki morski vihar). Flotila se je potopila. Dva torpedna lovca so topovi iz nemških fortov razstrelili.

Japonska zagotovila Angleški pomoč.

Dunaj, 16. septembra.

Japonska je zagotovila Angleški svojo pomoč pod pogoji, da se smejo Japonci prosto naseljevati v angleških naselbinah ob Tihem morju, da da Angleška Japonski 200.000.000 dolarjev posojila in da ima Japonska prosto roko na Kitajskem. Angleška je že sprejela te pogoje.

Nemci zasedli Walfischbai.

Iz Londona se poroča, da so nemške čete zasedle angleško naselbino Walfischbai v južno-zahodni Afriki. Angleška vlada pa zatrjuje, da bodo morali Nemci zapustiti zasedeno ozemlje, kakor hitro bodo udrle angleške čete v južni Afriki v nemške naselbine v južno-zahodni Afriki.

Patrulja pod vodo.

Neki pomorščak iz Monakovega, ki je bil na podmorskem čolnu pri vožnji nemških ladij proti Šot-ski, pripoveduje o tem v „M. N. N.“ tako-le:

Od angleškega sovražnika 1500 m oddaljeni — smo igrali na harmoniko. Sovražnik igranja ni slišal. Nekaterikrat niti mi nismo slišali glasu harmonike, če so naši motorji preveč klopotali. Naše uho ni slišalo, kar je harmonika igrala. Pa mi smo videli pesem na gibanju igralca, na njegovem obrazu, na njegovih prstih, ki so tipkali po gumbih harmonike, na njegovih nogah, ki so udarjali takt, na instrumentu samem. In mi smo peli in tulili pesem z instrumentom. Tulili, kar so še premogla naša pljuča, in vendar nismo čuli o našem petju ničesar. Tako ropočejo stroji v podmorskem čolnu!

Kaj vem o vožnji proti šotskem obrežju? Skoraj nič. Vedeli smo le eno: zmagati ali umreti! Udobno ni v taki orehovi lupini, kot je podmorski čoln. Prostor za moštvo gotovo ni plesišče, in kar dobijo pljuča dihati, ni planinski zrak. Petrolej, petrolej in zopet petrolej. Kako človek hlasta po zraku, če se ta lupina povspne kvišku do zraka!

Deset dni smo bili na potu. Nismo vedeli, kam gremo. „V smrt ali k zmagi. Več še zdaj sam tudi ne

vem", tako je rekel poveljnik. In tedaj je šlo z drugimi podmorskimi čolni ven na morje. V začetku še skupaj. Potem smo se ločili. „U 15“ nismo zopet videli, ostala je pred sovražnikom. Ob celem angleškem obrežju smo se vozili. Od časa do časa pod vodo. Šest ur dela in šest ur spanja. Celih 10 dni tako! Tu ni komande. Ne sliši se nič kot ropot. Kot gluho si tu. Slišiš z oči in govoriš z rokami in nogami. Kakor pač pride. Sunek z nogo, to pomeni: „Ti, pazi! Glej tje! Maat bi ti rad nekaj povedal!“ Nečloveško veliko dela je tu za teh par mož. Posebno, če je čoln pod vodo. Tedaj mora vsak biti na svojem mestu.

Tako je šlo cele dni. Zdaj zgoraj, zdaj spodaj. To je bila edina izprememba. In potem naenkrat iznenadenje! Drug za drugim je smel zapustiti svoje mesto za kako minuto ter pogledati skozi daljnogled. Bil je najlepši pogled v mojem življenju. Zgoraj na vodi je ležalo, kakor čreda mirnih ovce — angleško brodogej! Brez skrbi, kakor da bi ne bilo nemških morskih volkov v železni obleki.

Dve uri smo tu ležali pod vodo kot predstraža. Posrečilo bi se nam, potegniti kak tak angleški oklop dol k sebi. Pa nismo smeli: bili smo na partrulji. Naš čoln je moral naprej. Kako je moralo biti pri srcu našemu komandantu. Sovražniku tako blizu, a torpedo je moral ostati v cevi! Tako je lovca, ki vidi pred lovom na srne na svojem pohodu 30 korakov pred seboj kakega orjaškega srnjaka, pa še ne sme streljati.

Pred obleganjem trdnjave Tsingtau.

Berolin, 11. septembra.

(Uradno.) Iz Šangaja se poroča: Zavzete zelo močno utrjene in opremljene trdnjave vzhodni Aziji (največje mesto nemške naselbine Kiaučau) bo težka naloga za Japonce. Zrtvovati bodo morali približno 100.000 mož, predno bodo dosegli svoj smoter, kajti 7000 mož broječa nemška posadka se bo borila do zadnje kaplje krvi. V zadnjih treh tednih je delalo 40.000 kitajskih delavcev vsak dan po 18 ur na utrdbah. Vsa okolica je podsuta z minami in preprežena z bodečimi žicami. Posadka trdnjave Tsingtau je preskrbljena za štiri mesece s strelivom in z živem.

Na Balkanu.

Stališče Bolgarske.

Dunajska „Information“ dobiha iz Sofije: Ministrski predsednik Račoslavov je nedavno izjavil, da Bolgarija pred koncem septembra najbrže ne bo primorana stopiti iz svoje nevtralnosti ter se v obrambo svojih interesov poslužiti orožja. Ta izjava bolgarskega ministrskega predsednika se prav živahno komentira ter vznemirja javnost še bolj. Ta država se nahaja že nekaj tednov v pravcatem vojnem stanju, vse gospodarsko življenje počiva — in splošni politični položaj je vsak dan drugačen in se vsakdo vprašuje: kaj bo jutri? Stranke se med seboj pripravljajo in napetost med rusofili in avstrofili — narašča. Oni, ki smatrajo, da se mora Bolgarija kar brezobzirno zavzeti za svoje interese, oni, ki se zavzemajo za politiko pameti, smatrajo, da je za enkrat politika stroge nevtralnosti edino mogoča. Kadarkoli napoči odločilna ura, tedaj bi se morala Bolgarija zavedati, koliko je že trpela vsled tega, ker se je dala voditi od raznih ozirov in strasti. Tega bi se morali zavedati meročajni faktorji, kojim mora biti jasno, da velesile pri svetovni drami, ki se odigrava sedaj, ne bodo dolgo trpele kakih brezplačnih — gledalcev!

Ruske ponudbe Bolgarski.

Kakor poroča sofijski „Dnevnik“, je ruska vlada bolgarski vladi za slučaj vojaške podpore Srbiji proti Avstriji obljubila kot nagrado odškodnino mesto Štip in 300 kvadr. kilometrov ozemlja v okolici. Srbija je namreč Rusiji dovolila, da sme po svoji volji predlagati Bolgarski odstop ozemlja.

„Dnevnik“ izjavlja, da so meročajni bolgarski krogi napram vsem poskusom, da bi se spravilo Bolgarsko v pogajanja, popolnoma hladnokrvni. List še pripomnja, da ravno ruski diplomaciji, pod katere zaščito je bila sklenjena srbsko-bolgarska pogodba, najmanj pristojna, da prihaja sedaj s takimi beraškimi predlogi.

List „Utro“ pravi, da se hočeta Rusija in Srbija, ki sta preteklo leto ponižali Bolgarsko, sedaj še z nje norčevati, s tem, da ji ponujata drobtinico z bogate mize. Prišel bo pa dan, ko dobi vsak, kar mu pripada. Božji mlini meljejo počasi.

Odstop bolgarskega vojnega ministra.

Sofija, 16. septembra.

„Agence Telegraphique Bulgare“ javlja: Vojni minister general Bojadžijev je bil na mestu generala Pličeva, ki je prevzel portfelj bolgarskega vojnega ministra, imenovan za načelnika tretjega armadnega nadzorstva.

Trojni sporazum snubi Turčijo.

Trojni sporazum, to je: Anglija, Francija in Rusija, ki se je bal, da utegne v evropski spor po-

seči tudi Turčija in sicer v prilog Nemčije, je dal zaupno Turčiji naznaniti, da ji dovoli odpravo kapitulacij, toda samo pod pogojem, ako ostane Turčija trajno nepristranska. Turčija je nato odgovorila, da se njena nepristranost ne more odkupiti. Istočasno je pa izdal turški sultan kot odgovor na to zaupno naznanilo povelje (irade), v katerem zaukazuje, da se v turškem cesarstvu takoj odpravijo kapitulacije. Če pa sedaj poslaniki trojnega sporazuma razširjajo trditev, da sta Avstrija in Nemčija nahujskali Turčijo k temu postopanju, je to le zavijanje dejstev, ki ima namen, vzbuditi v nepristranskih državah ogorčenje nad Avstrijo in Nemčijo. Beseda kapitulacija pomeni trgovsko-politične in sodne predprave, ki jih uživajo v Turčiji pripadniki tujih držav.

Esad paša — albanski mbret?

V Albaniji trajajo zmešnjave po odhodu kneza Wieda naprej. Vsak dan medsebojni spori nasprotujočih si strank. V Carigradu se tudi ne misli, da bi albanski mogočnjaki resno kandidirali za albanski prestol sina odstavljenega Abdula Hamida. Vedno je bolj verjetno, da se Esad paša hoče polastiti albanskega prestola.

Avstro-Ogrska in Italija ne priznavata nove albanske vlade.

Bari, 14. septembra.

Avstro-Ogrska in Italija sta iz Drača odpoklicali svojega konzula. Sedaj ni v Draču več nobenega inozemskega uradnega zastopnika. Ostali so dragomani dotičnih konzulatov, da opravljajo posle, ki so potrebni za maloštevilne tuje državljane. Iz tega sledi, da nove albanske vstaške vlade ni priznala nobena velesila.

Demisija grškega zunanjega ministra.

Iz Aten brzojavljajo, da je grški zunanji minister dr. Streit odstopil. Ministrstvo zunanjih zadev je prevzel ministrski predsednik Venizelos.

Dr. Streit je bil do lanskega leta grški poslanik na Dunaju. Poklican je bil v Atene, da prevzame zunanji portfelj, ker je takrat — po končanih vojnah — Grška polagala posebno važnost na to, da obnovi z velesilami trozveze zopet pristrane odnose, ter se je uspešno tudi pogajala z Avstrijo za novo ugodno trgovinsko pogodbo. Dr. Streit je od nekdaj na glasu, da je odkrit prijatelj Avstrije in Nemčije, njegov sedanjí odstop je očividno v zvezi z obratom, ki se pripravlja v dosedanjí nepristranski politiki — Grške. Zdi se, da se je ministrski predsednik Venizelos uklonil gotovim zahtevam tripelentente, ki se trudi na vse načine pridobiti balkanske države popolnoma na svojo stran.

Prestolonaslednik pri cesarju.

Dunaj, 15. septembra.

Prestolonaslednik nadvojvoda Karl Franc Jožef se je vrnil z gališkega bojišča na Dunaj, da cesarju poda osebno poročilo o junaških činih in vrlem razpoloženju naših čet v Galiciji.

Rajni papež Pij X. obsodil Rusijo.

Budimpešta, dne 12. septembra.

Listu „Pester Lloyd“ poroča njegov rimski poročevalce iz popolnoma zanesljivega vira:

Ko je rajni papež Pij X. pred svojo smrtjo zadnjikrat sprejel diplomatske zastopnike v avdienci, je bil ruski poslanik v Rimu od papeža Pija X. sprejet zelo resno. Vsak znak običajnega smehljaja na licih sv. Očeta je ob tej priliki izginil. Nastop Njih Svetosti je bil veličanstven. Ko se je sv. Oče obrnil proti ruskemu poslaniku, je rekel resno:

„Jaz ne morem sprejeti čestiti zastopnika države, katera kljub vsej potrpežljivosti in prizanesljivosti svete Stolice še dosedaj ni izpolnila danih obljub. Rusija nima ne enega državnika, kateri bi držal napram nam in ruskim katoličanom dane obljube.“

Poslanik, kateri ni bil pripravljen na tak odločen in resen nagovor, se je hudo prestrašil in je jecelaje, komaj slišno, odgovoril: „Svetost, to pa vendar ni res!“

Sv. Oče, ki je bil sicer zelo mile in dobrodušne narave, ni mogel strpeti, da bi kdo dvomil nad besedami namestnika Kristusovega. Z vsoto močjo je vstal s svojega trona, napravil krepko kretnjo z roko, ki je jasno izražala upravičeni srd sv. Očeta, ter je vskliknil:

„Še enkrat ponavljam, da Rusija ni nobene svojih obljub držala. In vi si upate besede papeževe smatrati kot kako laž! Gospod poslanik, prosim Vas, da odidete!“

Bled kot smrt se je opotekel ruski poslanik proti vratom in izginil iz papeževe sprejemne dvorane.

Novo ministrstvo v Italiji. — Shod parlamentarne večine.

Rim, 15. septembra.

Tukajšnji listi poročajo, da namerava Salandra preurediti ministrstvo v ministrstvo združenih strank. Giolitti, Luzzatti, Sonino in Bissolatti so ba že izjavili, da vstopijo v novo ministrstvo. Nadalje se razširja vest, da bo v kratkem sklicana v Rim parlamentarna večina, da se pogovori o položaju. — Obe vesti uradno še nista potrjeni.

Novo italijansko ministrstvo in Avstrija.

Rimski list „Popolo romano“ piše na uvodnem mestu: Italijansko ministrstvo je sestavljeno iz mož-poštenjakov, ki ne bodo prelomili zvestobe in po 35-letnem obstoju zavezništva v kritičnem trenutku planili po Avstriji. Tisti, ki bi to radi imeli, so čisto navadni hujskači po poklicu, in se ne ozirajo na ulogo, katero igra pri celi stvari tuji denar. Italijanska vlada in ljudstvo prav dobro vesta, kaj zahteva čast.

Združene države posredujejo za mir.

V New-Jorku izhajajoči list „Newyork-Herald“ priobčuje pogovor z novo imenovanim poslanikom Združenih držav Severne Amerike v Parizu, Williamom Sharp, glede mirovnega posredovanja v sedanjem evropskem sporu. Sharp je rekel: Ponudba za mirovno posredovanje predsednika Wilsona je bila času primerna. Če prav je bilo obče znano, da je bila ponudba za takrat še nesprejemljiva, je vendar imela ta učinek, da so diplomatični krogi začeli o njej premišljevali. Kateri narod bi bil v sedanjem evropskem sporu primernejši za mirovno posredovanje, če ne Združene države severoameriške, kojih prebivalstvo so pripadniki in potomci skoro vseh sedaj se vojskujočih evropskih držav!? Nepristransko stališče Združenih držav Severne Amerike je glavni povod, da bo beseda Amerike v sedanjem sporu mero dajna.

Prvo Wilsonovo posredovanje za mir se je — izjalovilo.

Dunaj, 15. septembra.

Prvi poizkus predsednika Združenih držav severoameriških Wilsona, posredovati med bojujočimi se državami, se je izjalovil. V kratkem bo Wilson že ponovno zopet poizkusil posredovati.

„Faraoni“ proti Angležem.

Sedanja vojska je res svetovna vojska. Boj se ne bije samo v enem delu sveta, v Evropi, ampak se razteza tudi v Azijo in Afriko. Vojskujoče se države imajo namreč kolonije v drugih delih sveta, katerih se hoče polastiti tudi sovražnik. Nemčija ima kolonijo v Aziji, in grabežljivi Japonci je takoj v ozadju ter se je polasti. Največ kolonij ima Anglija. Za to ima ta vojaštvo po celem svetu, ki ropa zdaj kolonije njej nasprotnih držav.

Toda tudi za Anglijo pride dan plačila. V kolonijah, ki si jih je v teku let z zvijačo in orožjem prilastila, je začelo vreti. V Indiji bruha na dan skrit upor, ki ga Anglija zatira z vso silo. Najbolj zanimiv upor proti Angliji se pa začel je v Egiptu. Ta dežela ni angleška kolonija. Toda Anglija je vedela svoj čas izrabiti položaj potomcev starih Faraonov v svoj prid ter je spravila Egipt v svojo odvisnost. Razumljivo je, da so se začeli Egipčani, arabski domačini, zavedati te za njih poniževalne odvisnosti ter misliti, kako bi prišli do svobode, ki bi bila vredna dežele starih Faraonov.

Kdor je čital zanimivo knjižico „V deželi Faraonov“, spisal profesor bogoslovja dr. M. Slavič, ta si bo vedel razlagati ta pojav. V omenjeni knjigi je popisana sistematično zgodovina dežele Faraonov in očrtan položaj nje prebivalcev. Vendar je označeno tudi težavno stališče Egipčanov, radi katerega je kak viden uspeh upora proti Angležem jako težko izvedljiv.

Egipčani so formalno neodvisna država. Oprostili so se vlade turškega sultana, prišli so pa v odvisnost Angležev tako daleč, da je njih neodvisnost skoro samo na papirju. Radi svoje mohamedanske vere sočustvujejo Egipčani z drugimi Arabci in Turki. Zato upajo tudi na pomoč turške vlade. Časniki poročajo, da se Angleži zelo boje, da bi Turki začeli sovražnosti proti Angležem ob Ruščem morju. Zato je Sueški predor popolnoma zastražen od Angležev. Naš diplomatski agent je bil od Angležev izgnan iz Egipta, radi česar nas tam zastopa sedaj Italija. Angleži stražijo tudi na pošti, telegrafu in telefonu, da Egipčani ne zvedo kake resnice o svetovni vojski.

Kljub kanonom, ki jih imajo Angleži nastavljen na gradu v glavnem mestu Kairi, je nastala tam te dni ustaja domačinov Arabcev, ki so ropali že po mestu ter sovražno nastopili proti tujem-Evropejcem. Še le angleške strojne puške so zadušile ta upor.

Mišljenje Egipčanov izraža protest mladoegipčanov v Evropi. „Stalni odbor mladoegipčanov“ v Evropi, ki ima svoj sedež v Genfu, je namreč izdal protest sedaj ob obletnici uhoda okupacijskih angleških čet v Kairo, katere bi morala Anglija, vsled obljube angleške kraljice Viktorije in angleškega ministra Gladstona v kratkem času odpoklicati. Telefonični protest je naslovljen na angleškega ministrskega predsednika Asquitha ter povdarja, da Anglija tepta z nogami nevtraliteto Egipta, tista Anglija, ki se hlina, da hoče varovati nevtraliteto Belgije; očita Angliji, da vlačí Egipt v boj ter dela na njegov propad. Končno protest opozarja Anglijo na ponovno dano, a neizpolnjeno obljubo Angležev, da vrne Egipčanom njih svobodo.

List „Messagero“ govori tudi o tej vse mohamedanski nevarnosti, ki preti Angležem ter raste dan na dan. Dr. Rifat, vodja evropski-izobraženih Egipčanov, je objavil istotako značilen članek, v katerem izraža simpatije Nemčiji in Avstriji ter slavi njih

zmage, ki so bile izvojevane proti zatiralcem azijskih in afriških narodov.

Ravnokar se še poroča, da pritiska Anglija z vso silo na Turčijo, da bi zabranila povratek egiptovskega podkralja (khedive), ki se sedaj mudi še v Carigradu, v Egipt. Kakor vse kaže, namerava Anglija s silo zabraniti povratek podkralja v Egipt, v morebitnem slučaju, da Turčija ne ugodí želji Anglije.

Ustaja v Astrahanu.

Iz Carigrada se poroča, da so izbruhnili v Astrahanu resni nemiri. Čez mesto je proglašen proki sod.

Astrahan je veliko rusko trgovinsko mesto ob izlivu reke Volge v Kaspiško morje in šteje 130.000 prebivalcev.

Protest Egipta proti Angliji.

Egiptski khedive (knez ali podkralj) je vložil oster protest proti angleški vladi, ker je ta pregnala iz Egipta diplomatske zastopnike Avstrije in Nemčije, ter podvrgla vso civilno upravo angleškemu guvernerju. S tem je kršila Anglija vladarske pravice egiptskega khediva, ji odvzela pravico samoodločbe in samouprave ter čela z Egiptom, kakor s kako angleško kolonijo. V prebivalstvu Egipta je to početje grabežljivih Angležev vzbudilo največjo razburjenost, sam protest pa itak ne bo nič pomagal.

Predloga o samostojnosti Irske.

London, 15. septembra.

V spodnji zbornici je izjavil ministrski predsednik Asquith, da namerava vlada pričeti s posvetovanjem o zakonu glede samostojnosti Irske in o ločitvi cerkve od države v Walesu. Vendar pa bo predložila vlada zakonsko osnovo, glasom katere se izvedba teh odredb odlaga za 12 mesecev, ali pa, če bo trajala vojna dalj časa, še za dalje.

V zgornji zbornici je ponovil lord Greve izjave Asquitha o homeruli in je obljubil, da se morajo še predložiti in rešiti poprej nekatere izpremembe, predno stopi homerule v veljavo.

Državna zbornica spremenjena v — bolnišnico.

Poslopje državne zbornice so spremenili v bolnišnico za bolne in ranjene častnike. Žurnalistom, ki so bili do sedaj nastanjeni v teh prostorih državne zbornice, so se odkazali drugi prostori in sicer v pritličju zbornice.

Zvestoba Hrvatov.

Splošno znano je, da so naši Jugoslovani, posebno Hrvati in Slovenci, kot vojaki res pravi junaki. Posebno pa se naši bratje Hrvati odlikujejo s tem, da so zvesto udani svojim poveljnikom. Ganljiv slučaj se je pripetil te dni v Zagrebu. K stotniku Bujanoviču, kateri se je vrnil ranjen iz bojišča, je prišla neka kmetica v njegovo stanovanje. Kmetica je pokazala stotniku vojno dopisnico, katero ji je pisal njen mož, pešec Luka Frljak od 25. domobranskega pešpolka. Frljak piše na dopisnici: „Našega stotnika so ranjenega spravili v Zagreb. Bodi tako dobra in ga takoj poišči v mestu ter mu ponesi najlepše grozdje z našega vinograda in vse najboljše, kar premore naša hiša.“ — Ko je stotnik Bujanovič prečital dopisnico, mu je izročila kmetica poln jermas najlepšega grozdja, drugega sadja in sočivja. Nato je vrla Hrvatica še poljubila stotniku roko. Ginjen je sprejel stotnik darilo dobre kmetice in se ji zahvalil za ljubeznjivost. Ko je žena še stotnika vprašala, kako je kaj z njenim možem, se je zopet odpravila na pot proti domu.

Anglija ustavila izkrcanje svojih čet v Franciji.

Turinski list „Stampa“ piše, da je Anglija začasno ustavila izkrcanje angleških čet na francoski severni morski obali. Nemške čete so udrle v francosko pokrajino Pas de Calais, angleške čete so se pa umaknile do Calais in Boulogne ob severno-francoski morski obali.

Zalostna usoda matere.

Neka žena, po rojstvu iz Švice, je imela najprej moža iz Nemčije, kateremu je rodila dva sina — nemška državljana. Ko je ta mož umrl, se je omožila z drugim možem, Francozom, s katerim je imela tudi dva sina — francoska državljana. Ob izbruhu vojske so morali iti v vojsko vsi štirje sinovi, dva k nemški, dva k francoski armadi. Tako so se bratje stali kot sovražniki nasproti in so, kakor poroča „N. A. Z.“, vsi štirje padli na vojnem polju.

Raznoterosti.

Imenovanje. Izpraznjeno mesto sestre prednice v Marijanišču v Ljubljani je izpopolnjeno z imenovanjem č. s. M. Terezije Hanzelič za prednico, večletne učiteljice in voditeljice ljudske šole istotam ter spretno vzgojiteljice šolskih otrok.

Vest vojnega kurata. Vojni kurat, prof. Janez Kociper, je poslal z dne 7. septembra t. l. z bojišča pismo prevzvišenemu nadpastirju, v kateremu pripo-

roča sebe in svoje hrabre vojaške pobožni molitvi škofljanov.

K aretacijam na Spodnje-Stajerskem. Vlač. g. župnik Martin Medved je poslal graškim nemškim listom sledeče poročilo, ki so jo tudi objavili: „Grazer Volksblatt“ („Tagespost“) je prinesel poročilo o mojem, dne 30. avgusta t. l. izvršenem zaporu. Da se reši moja čast, Vas prosim, da v prihodnji številki sledeče poročate: da sem bil dne 13. septembra t. l. brez vsakega zaslišanja iz zapora izpuščen, da najdena zastava ni bila veleizdajalska in da pri hišni preiskavi ni bil najden nikakr znakov srbofilstva, da je sploh ustavljena proti moji osebi vsaka sodnijska preiskava. Martin Medved, župnik. — Da nemška javnost izve o nekrivdi iz zapora izpuščenih, bi bilo dobro, da enako store tudi drugi, ki so imeli isto usodo.

Izpred deželnoobrambnega sodišča. Iz Gradca se nam poroča: Nadalje so iz preiskovalnega zapora izpuščeni: č. g. Evald Vračko, župnik v St. Ilju v Slov. gor.; č. g. Ivan Bosina, kaplan v Sladkigori; č. g. Marko Kranje, kaplan v Ribnici; Ivan Roškar, poslanec v St. Juriju v Slov. gor.; J. Kristof, delavec v Mariboru.

Za čast naše duhovščine. Lavantinsko obrambno društvo je telegrafično protestiralo proti članku vseučilišnega profesorja dr. Udeja v „Bonifatius-Korrespondenz“. Nadalje je v ulogi na prečastiti kn. šk. sekovski ordinariatu zahtevalo, da mu data potrebno zaščitenje sekovsko obrambno društvo in dr. Ude. Po odvetniku je poslalo dr. Udeju zahtevo, da prekliče v danem roku celotno vse žalitve. Če tega ne stori, ga toži pri cerkvenem in svetnem sodišču. Uredništvo „Bonifatius-Korrespondenz“ mora istotako prinesiti popravek in obžalovalni preklic, drugače se bo tožilo pri cerkvenem in svetnem sodišču.

Slovenska duhovščina, pozor! Nemški časopis „Bonifatius-Korrespondenz“, ki jo izdaje prof. Avg. Galen, O. S. B., je prinesel v številki z dne 1. sept. tako nesramen napad iz peresa vseučilišnega prof. dr. Janeza Ude iz Gradca, da kaj takega o naši duhovščini do sedaj naši najhujši verski in narodni nasprotniki niso trdili. Najgrše v dotičnem članku je to, da dr. Ude izraža o slovenskih duhovnikih najgrša očitavanja (veleizdajo, fanatično mišljenje, zmedene nazore o narodnem vprašanju, simpatijo z morilci itd.), ne da bi navedel kakih dokazov. Spodnještajerska duhovščina je že storila potrebne korake, si najela pravnega zastopnika, ki bo tožil list, njenega izdajatelja, urednika in dr. Udeja. Potrebno je, da tudi po vseh drugih škofijah slovenska duhovščina stori slične korake.

Novi brevir in lavantinska duhovščina. Popolnoma novi Pustetov brevir v obliki 18 in 12 je izšel, v kratkem pa bode še izšel v mali žepni obliki. Lavantinski proprij je sedaj že urejen in se pošlje v kratkem še v Rim v odobrenje. Do Vseh svetnikov bode menda proprij že dotiskan. Prihodnji teden razpošlje tiskarna vzorce novega brevirja vsem vlač. gg. duhovnikom, da si pregledajo eno ali drugo obliko. Vsi preč. gg. duhovniki se uljudno prosijo, da novi brevir naročijo po tiskarni sv. Cirila kot domačem podjetju.

Vseučilišnikom v Gradcu. Večina akademiknega dijaštva ne ve, kdaj se letos prične predavanje. Univerza v Gradcu je dala na prošnjo pojasnilo, da se prične vpisovanje dne 23. septembra, predavanje pa dne 12. oktobra t. l. Toliko v pojasnilo, da ne bo kdo mislil, da je vse eno, ali se vpiše ali ne. Kdor ni vpisan, izgubi semester. Semester se všteje sicer samo tistim, ki so v vojski, drugim izven vojske pa ne, ako niso vpisani. Najbrže bode tako tudi še po drugih vseučilišnih. Akademiki naj to stvar dobro upoštevajo.

Jožef baron Schwegel. Dne 16. t. m. je umrl na Bledu voditelj kranjskih Nemcev in v starem drž. zboru tudi voditelj nemškega ustavovernega veleposlstva, Jožef baron Schwegel, rojen 29. februarja l. 1838 kot Jožef Žvegelj, sin slovenskih starišev. V svoji mladosti je bil slovenski pesnik in pisatelj. Sedaj na svoja stara leta je rad priznaval, da je rodom Slovenec ter tudi razlagal, zakaj jo je zavel v nemški tabor. V mladih letih je mislil, da čez 50 let ne bo več Slovencev na svetu, a se je zaračunal, menda edinkrat v svojem življenju. Ker ni imel otrok, je posinovil otroke svojega brata ter jih vzgojil nemški. Toda z velikim zadoščenjem je pripovedoval, da so vsi postali tekom zadnjih let — slovenskega mišljenja. Bil je političen uradnik v zunanjem ministrstvu, kjer si je zaslužil baronstvo.

Profesor Štefan Podboj padel na bojišču. Dne 31. avgusta je padel na bojišču na severu profesor na celovski gimnaziji, g. Štefan Podboj. Bil je rezervni poročnik v pešpolku št. 67. Star je bil 33 let. Rojen je bil v Adamovem pri Velikih Laščah, kot sin veleposestnika g. Štefana Podboja. — Časten mu spomin!

Na bojišču v Galiciji je dne 26. avgusta padel Franc Toplak, nadporočnik pri pešpolku št. 77. Naj bo slovenskemu junaku tuja zemlja lahka!

Vojaška hrana na bojišču. Vsak vojak dobiva za časa vojne dnevno 96 gramov kave, konserve, 400 gramov mesa, 100 gramov prikuhe, 400 gramov kruha in 18 gramov tobaka. Razun tega nosi vsak vojak s seboj dve porciji konserve, za slučaj, da bi ne bilo mogoče dobiti rednega kosila. V denarju dobí vsak vojak poleg navadne mezde še najmanj 36 v vojne doklade.

Denarne pošiljke vojakom. C. in kr. avstro-ogrsko vojno ministrstvo objavlja, da je izvedelo, da ljudstvo pošilja večje svote vojakom na bojišče. C. in kr. ministrstvo opozarja tedaj na to, da so vsi vojaški dobro preskrbljeni s hrano in obleko in redno dobivajo svoje mezde in vojne doklade. Zato ni potreba pošiljati denarja za vojaštvom, ker ga isto v resnici ne rabi.

Za čas vojske. Ravnokar je izšla v Herderjevem založništvu knjižica z naslovom: „Die Kreuzesfahne im Völkerkrieg. Erwägungen, Ansprachen und Predigten, gesammelt und herausgegeben von Dr. J. Schofer.“ Vsebuje mnogo lepih, vspodbudnih in tolažilnih misli in jo zato pridigarjem in dušnim pastirjem prav toplo priporočamo. Naroči se najlažje v Herderjevi knjigarni, Wien, I, Wollzeile 33. Cena 84 vin. — Dr. Lukman.

Pozor pred žepnimi cedilniki! V zadnjem času so se prav pogosto omenjali razni žepni cedilniki kot najboljše sredstvo za očiščenje vode. Tako so kupovali vojaški v veliki množini žepne cedilnike. Strokovna preizkušnja cedilnikov pa je dokazala, da ne oprostite nobeni cedilniki onesnažene vode od bolezenskih kali. Zato je uporaba teh cedilnikov brez koristi, če ne sploh škodljiva, ker ustvarja napačno mnenje, da se sme s cedilnikom piti vsako vodo, tudi če je še tako onesnažena. Za žepne cedilnike torej nobenega vinarja!

Izabelino cvetje. Iz Dobriševasi pri Petrovčah nam pošilja prijatelj našega lista cvetje od trte izabele, katero je v nedeljo, dne 13. t. m., našel na vrtnu g. Jakoba Zupane v Dobriševasi. Na trti je bilo veliko cvetja.

Novi nadškof v Poznanju. „Staatsanzeiger“ poroča: S potrditvijo državne vlade je Sv. oče imenoval dosedanjega kapiteljskega vikarja dr. Likowskija za nadškofa v Poznanju. Cesar Viljem je z najvišjo odredbo dne 8. septembra potrdil dr. Likowskija za nadškofa nadškofije Gnežno-Poznanj. — Dr. Likowski je vrl Poljak.

Francoska še brez Boga. Francoska vlada je v sedanji hudi stiski, ko se sovražnik bliža glavne mestu Parizu, izdala proglas na ljudstvo, v katerem se povdarja, da bode narodna in domoljubna edinost vseh francoskih strank rešila domovino. Boga in vere tudi ta proglas nič ne omenja. V francosko ministrstvo sta bila privzeta tudi dva voditelja francoske socialne demokracije, in zato pa že meni francoska vlada, da Boga ni treba — poklicati na pomoč.

Mozirje. Izobraževalno društvo v Mozirju priredi v nedeljo, dne 27. septembra, ob 3. uri popoldne v prostorih hotela „Ilirija“ srečolov v korist avstrijskega Rudečega križa. Ker je ves čisti dobiček namenjen za Rudeči križ, vabi k prav obilni udeležbi — odbor.

Zadnja poročila.

Berolin, 17. sept. Na francoskem bojišču je bil princ Friderik Karol hesenski, svak nemškega cesarja, težko ranjen. Krogla iz šrapnela mu je prevrtala gornje stegno.

Berolin, 17. sept. (Uradno.) Med nemško in med angleško, francosko in rusko vlado je dogovorjeno, da se bodo medsebojno izmenjali izkazi o vojnih ujetnikih.

Rim, 15. sept. Semkaj je došel ruski poslanik v Cetinju, Giers, s črnogorskim odposlanstvom, katero je prosilo italijansko vlado, da dovoli uvoz žita in moke iz Italije v Črnogoro. V Črnigori vlada lakota.

Zagreb, 16. sept. Hrvatska vlada uradno razglasa: „Vpad Srbov v Srem je popolnoma odbit. Naša ofenziva preko Drine zmagonosno napreduje.“

Bjelin, 16. sept. Naše čete, ki so pred nekaj dnevi prekoračile Drino in šle v Srbijo, grede proti Valjevu. Pri našem prehodu čez Drino so imeli Srbi grozne izgube. Drina je polna pobitih Srbov.

Buđimpešta, 16. sept. Po vesteh srbskih častnikov je pripeljal princ Jurij srbske čete do meje. Ko so šle srbske čete čez mejo, izginil je princ brez sledu in nobeden ga ni več videl.

Frankobrod, 17. sept. Poveljnik angleškega sredozemskega vojnega brodovja je postal poveljujoči admiral brodovja v turških vodah. Dosedanjega poveljnika so odstavili, ker ni dovolj — podjeten.

Ženeva, 17. sept. Danes semkaj dospela pariška poročila se glasijo za nemško armado ugodno.

Berolin, 17. sept. Nemški cesar je imenoval grofa Merveldta za upravitelja Rusom odvzetega ozemlja.

Sarajevo, 17. sept. Glavna razprava proti Principu in sokrivcem se bo nemara vršila meseca novembra.

POZOR!

Radi opustitve najstarejše narodne manufakturne trgovine

Karola VANIČA :: Celje :: Narodni dom

Ustanovljeno 1880.

prodaja se vse pod lastno ceno.

Ustanovljeno 1880

Za veselice na prostem

priporočam v največji izbi po najnižji ceni: Lampijone, konfeti, serpentine —

Papirnati krožniki, papirnate servijete dopisnice za šaljivo pošto.

Zalepke za šaljivo pošto

Karte za tombolo

Največja slovanska trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebinami na avstrijskem jugu, na debelo in drobno

Goricar & Leskovšek Celje

Edina slovenska knjigarna na Spodnj. m Štajerskem

Pozor**Pozor**

Najnovejši ter najcenejši aparati za kuhanje s špiritom. Patentovani z varstveno znamko „J W“ Mala poraba špirta, eksplozije in popravila popolnoma izključeno. Išejo se preprodajalci.

J. Vajda Ljubljana

Sv. Petra cesta 43/20.

Kuharica, ki je dobra gospodinja, se **tako** sprejme v župnišču v Šmartnu pri Celju.**Stavbeni mojster****L. Mittoni :: Rog. Slatina**

izvršuje nove stavbe, razna popravila, izdeluje razne načrte, pride na dom, če se ga obvesti po dopisnici, strokovni ceniteli za stranke pri požarih. Na raz-

Trgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki :**Celje, Narodni dom.****Franc Kolenc**

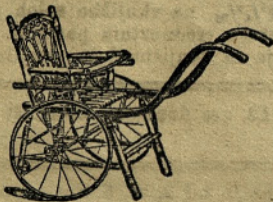
Kupim suhe gobe, vinski kamen in vse deželne pridelke po najvišjih dnevnih cenah. Vedno sveže špecerijsko blago po najnižjih cenah v trgovini s špecerijo in deželnimi pridelki na debelo in drobno.

Velika izber**pletenin**

lastnega trpežnega izdelka. Vozički za otroke, potovalne korbice, vrtno pohištvo in pohištvo za verande, naslonjači i. t. d. po najnižjih cenah, istotako Brenabor vozove. Popravila izvršujem točno in zelo poceni.

Izdelovatelj pletenin**A. PRAH**

Maribor, Tegetthofstrasse 21.

A. Wesjak, Maribor „Pri železnici“

Glavni trg, vogal Stolne ulice

Priporoča svojo ogromno zalogo perilnega, manufakturnega in raznovrstnega konfekcijskega blaga po jako znižanih cenah.

Znano je, da se kupi

pri staroznani domači zanesljivi trgovini ne samo po ceni ampak tudi pravi dobro:

Sukneno blago (štofi za moške in dečke.)
Novomodno volno za ženske in dekleta,
Najnovejšo perilno blago za obleke in bluze,
Platno belo in pisano za srajce in spodnje hlače,
B'agó za postelje in rjuhe, brez šiva in matrace,
Srajce izgotovljene vseh velikosti za moške in ženske,
Predpasnikov velika izbira, za prati in iz črnega atlasa,
Zmlraj novosti robcev iz svile in za prati, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih, zato prej pošljem na zahtevanje**ZASTONJ**

vsakomur svojo bogato zbirko vzorcev na razpolago.

K. Worsche Maribor
Gosposka ul. 10. (Herreng. 10)

Veletrgovina s špecerijskim blagom in dež. pridelki.

Ivan Ravnikar : Celje

Graška ulica šte. 21.

Priporočam vedno svežo in žgano kavo, kakor tudi fino čokolado in kakao.

Zaloga rudninskih voda, vrvarskega blaga in vsakovrstnih suhih in oljnatih barv.

Na debelo

Na drobno

Absolutno pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi Kranjska oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani pristna bela mašna in namizna vina po zmernih cenah postavljena na postajo Ajdovščina. Kleti nadzoruje vipavski dekan. V zalogi je tudi pristni tropinovec. Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za razprodajo vina.

Kmetijsko društvo v Vipavi. Solidna in točna postrežba.**Obleke**

iz modernega in najboljšega blaga v vsaki velikosti izdeluje točno in solidno po najnižjih cenah

Jakob Vezjak

krojaški mojster

v Mariboru

Grajski trg, v gradu

Imam tudi bogato zalogo izgotovljenih oblek.

Pozor! Kupovalci novih vil in drugih hiš v Mariboru.

1. Proda se lepa, novozidana vila s štirimi stanovanji na lepem, razglednem prostoru v mestu z osmimi sobami, štirimi kuhinjami, shrambami in štirimi kloseti, štirimi predsobami, sobe imajo parketna tla, ali tudi za dve stranki, vsako stanovanje s štirimi sobami, pod celo hišo klet, v kleti tudi pralnica, v vsako kuhinjo je napeljan vodovod in je na ulico v prvem nadstropju balkon. Za vsako stranko je odmerjen tudi lep veliki vrt. Vila prinaša na leto od strank 2200 K in je občinskega davka prosta deset let. Ta vila je prav priporočna za penzionista, pa tudi za tiste, ki imajo v mestu službo in se prodaja pod lahkimi plačilnimi pogoji za 30.000 K.

2. Proda se nova dvonadstropna hiša z lepim in velikim vrtom v mestu. Sobe na solnčni strani. Hiša je deset let davka oproščena. Stranke plačujejo na leto 2600 K in se prodaja hiša pod lahkimi plačilnimi pogoji za 34.000 K.

3. Proda se nova dvonadstropna visoka hiša v mestu s prodajalno, ki pa je tudi zelo pripravna za gostilno. (Vse drugo kakor pod številko 2.) Stranke plačujejo na leto 3800 K in se hiša prodaja pod lahkimi plačilnimi pogoji za K 50.000.

4. Proda se nova dvonadstropna hiša v mestu z boljšimi stanovanji na solnčni strani in vsako za se oddeljeno. (Vse drugo kakor pod številko 3.) Stranke plačajo letno 3000 K in se prodaja za 40.000 K.

5. Proda se tudi nova dvonadstropna hiša, kakor pod številko 2. Stranke plačujejo na leto 2700 K in se prodaja za 36.000 K.

6. Proda se nova enonadstropna hiša v Studenčih na lepem razglednem prostoru blizu cerkve in šole. Prostori za gostilno in vsemi gostilniškimi pripravami. Se prodaja za 34.000 K.

7. Proda se novozidana hiša na Teznu ob veliki cesti in blizu šole, s štirimi sobami in štirimi kuhinjami z vežami, pripravna za vsakovrstno prodajalno; perilnica in studenec, lep veliki vrt. Ugodni pogoji. Proda se za 10.000 K.

8. Prodajo se na Teznu pri veliki cesti stavbni prostori po 800 K.

9. Prodajo se v prometni ulici v mestu stavbni prostori po K 6.— štirjaški meter.

Naslov prodajalca pove upravništvo pod št. 596.

POZOR!**POZOR!****Najnovejše poročilo:**

Ker je sedaj mnogo obitelj, katere pogrešajo moške, kateri so bili poklicani pod orožje, podpora pa zadostuje komaj za hrano, bo mnogim zelo težko kupiti otrokom najpotrebnejšega perila in obleko za šolo. Da se omili v teh revnih časih splošno bedo, se je odločil trgovec

J. N. Šoštarč :: Maribor,**Gosposka ulica 5,** da bo za časa vojne prodajal vse blago veliko ceneje, kakor popreje. Kdor torej želi kupiti za majhen denar dobro blago, naj se nemudoma oglasi pri omenjenemu trgovcu. Vzorci in ceniki se pošljejo zastonj.

no štev. 53644.)

jši, tedaj najcenejši
vseh domačih živali,
da žre.

orejcem se toplo priporoča. —
o znamko. Z izvrstnim izpriče-
zavoda c. kr. poljedelske visoke
ter od c. kr. priv. preskuševal-
lekarnarjev na Dunaju IX 2.
, kot izberno se obneslo in
ndov, za okrepčanje udov itd.
etve, za varnost vseh setev
d živalskimi škodljivci. Bolj
malin. Patent štev. (188007).
bisem!

ovi Jičin (Neutitschein)

jo Frano Krepek,
12/b.

ostvo (dopisuje se slovensko.)

clenice in aparati
kuhavanje

riznane kot najboljše,
najvišja odlikovanja.
jvrednih izdelkov!

ima v zalogi
upi Celje
porcelanom, svetil-
ni itd.

**Dobro idoča ko-
vačija z upravo
vred,** se da v najem
dne 1. novembra t. l. pri
Sv. Magdalen v Mariboru
Tržaška cesta štev. 26.
Ugled pri lastniku, ravno
tam, gostilna »Zur Stadt
Triest.«

**Izletnikom iz Mari-
bora** nudi izborna go-
stilna »Jägerheim« pri
Treh ribnikih v Kar-
čovini štev. 70 izborna
domača vina vedno sveže
pivo, dobro domačo ku-
hinjo, sečnati vrt. Po-
strežba točna in solidna!

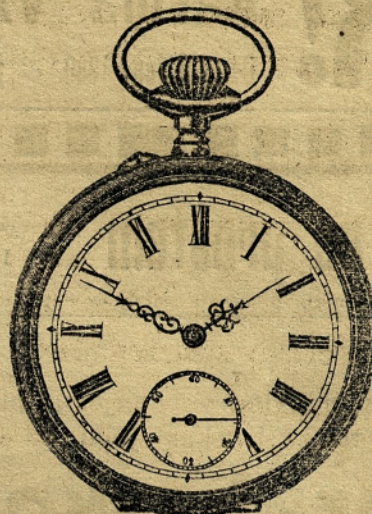
Učeneo za trgovino
od poštenih starišev in z
dobro šolsko izobrazbo
se sprejme v trgovini
Janeza Lešnika v Šmarju
pri Jelšah.

Učenec

dobrih staršev vse sprej-
me takoj v trgovini z
mešanim blagom. Kje?,
pove upravništvo tega
lista. 106

Služba cerkovnika in organista
se s tem razpiše. Prošnje na de-
kanjski in nadškupnijski urad v
Vrmenici ob kor. žel. 790

Ure! Ure!
V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2 40
Sreb. verižice damske K 3 60
Zla e dam-ke ure od 26 K

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schaffhausen,
Zenith, Omega, Eterne.

Očala: Za kratkovidne nova,
zbojščana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,
Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Pohištvo razpošilja na vse strani
trgovina s pohištvcem
KARL PREIS, MARIBOR, Stolni trg 6.

Največja in najcenejša razpošiljalnica za pohištvo in
posteljno blago.

Navadno pohištvo od K 100. Pohištvo iz trdega lesa od
K 200. Popolna oprava za neveste od K 120—5000 K.
Popolna kuhinska oprava od K 40—120 K. Za spalnice,
jedilnice, gosposke sobe in salone iz orehovega, hrastovega,
bukovega lesa iz mecesna in javorja, iz mahagonijevega in
iz palisandrovega lesa v bogati izbiri po zelo nizkih ce-
nah. Razni posamezni deli posebno poceni. Posebni oddelek
za pohištvo iz železa, medenine in tapetiranega pohištva.

Sloboden nakup.

Slobodno na ogled.

Ilustrovani ceniki brezplačno!

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2%, proti trimesčni odpovedi po 4 1/4%. Obrati se priglasijo k knjižici
1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prebujalo.
Za nalaganje po pošti se poštna hranilna položnica (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/4%, na vknjižbo in poročilo po
5 1/2% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojeuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih
prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvzemši praznike. V uradnih urah se sprejema
in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2%

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo
vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.
Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brez-
plačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure
dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike, -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Denarni zavod spodnještaj. trgovstva in obrtništva — Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

sprejema vloge na knji-
žice od vsakega in jih
obrestuje po

4 1/2%

otvarja tekoče račune, eskomptuje menice
in knjižne terjatve, prevzema zaveze, oskr-
buje inkaso in obavlja sploh vse ji zaupane
denarne posle po najkulantnejših pogojih.